

Jolanta Czerniewska, Andrzej Michalski

MAGISTER WYCHOWANIA MUZYCZNEGO CZY TYLKO DLA SZKOŁY?

Podany wyżej temat sugeruje już pewien problem natury ogólnej, związany z wypracowaniem właściwego modelu nauczania kadr pedagogicznych i wynikającą z tego właściwą realizacją zajęć z wychowania muzycznego w szkołach podstawowych i średnich, a także skuteczną działalność w amatorskim ruchu muzycznym. Problem ten nie jest nowy, gdyż oczywisty jest fakt, że z racji rozwoju instytucji kulturalnych, instytucji masowego przekazu i tym samym łatwiejszego kontaktu kulturalnego zmieniają się zapotrzebowania i zainteresowania społeczeństwa, a tym samym zmienia się młode pokolenie, które oczekuje nowych propozycji i nowych form przekazu wartości estetycznych. Zainteresowania słuchaczy kół muzycznych również w Młodzieżowych Domach Kultury czy w innych placówkach kulturalnych są bardzo rozległe i zróżnicowane, a programy pracy często ambitne, obejmują szeroki wachlarz zagadnień. Wzrasta też poziom wykonywanych utworów oraz uwidacznia się wyraźnie chęć do tworzenia treści o nowych, głębszych walorach estetycznych. Fakt ten powoduje, że zakres wiedzy, który musiałby zdobyć student wychowania muzycznego często przekraczałby jego możliwości percepcyjne. Dodajmy tutaj, że stopień przygotowania kandydatów na studia jest różny. Wydaje się zatem, iż należałoby prześledzić i przeanalizować koncepcję programu nauczania Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, a nadsuwające się wątpliwości zastąpić właściwym modelem nauczania kadry pedagogicznej w zakresie wychowania muzycznego. Dałoby to możliwość osiągnięcia optymalnych wyników w intelektualnym rozwoju studenta, co odpowiadałoby zróżnicowanym potrzebom masowej kultury muzycznej kraju. Problematyka ta wydaje się być godna przedyskutowania na szerszym forum.

Analizując program nauczania wytyczony przez Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, dochodzimy do wniosku, że zakres czynności, do których powinien być przygotowany

student jest ogromny i zahacza o różne specjalistyczne dziedziny wiedzy. Czynności te są następujące:

1. Prowadzenie zajęć dydaktycznych
  - a/ w szkole podstawowej,
  - b/ w szkole średniej ogólnokształcącej;
2. Instruktaż amatorskich zespołów muzycznych
  - a/ wokalnych,
  - b/ instrumentalnych,
  - c/ wokально-instrumentalnych;
3. Dyrygowanie zespołami amatorskimi
  - a/ wokalnymi,
  - b/ instrumentalnymi,
  - c/ wokально-instrumentalnymi,
  - d/ chórami;
4. Instrumentowanie utworów na różne typy zespołów amatorskich.
5. Aranżowanie tematów muzycznych.
6. Organizowanie życia muzycznego.
7. Prowadzenie prelekcji i audycji muzycznych.

Praktyka wykazuje jednak, że oprócz wymienionych instytucji studenci tego kierunku znajdują pracę w szkole gminnej, gdzie panują specyficzne warunki pracy; przedszkolach, itp.

Zapewne pominięto tu fakt, że uczniowie zdający do Wyższej Szkoły Pedagogicznej na kierunek wychowania muzycznego reprezentują różny poziom przygotowania zarówno z muzycznych przedmiotów teoretycznych, jak i z praktyki wykonawczej. Są to osoby na ogół uzdolnione, jednakże z całym szeregiem zaniedbań w dziedzinie muzycznej. Narzucony program studiów nie ustala lub przynajmniej nie wyjaśnia całego szeregu wątpliwości związanych z metodami prowadzenia wykładów i ćwiczeń, jak i zakresem obowiązującego materiału z poszczególnych przedmiotów zawodowych. Nie uwzględnia także r ó ż n i c w przygotowaniu uczniów do podjęcia studiów na kierunku wychowania muzycznego. Te dwa czynniki, tzn. szeroki zakres programu i jednakowy przydział obowiązujących przedmiotów dla o a ł e j grupy przyjętych studentów /różne przygotowanie, a więc i różna możliwość

realizowania programu/ spowodowały wysunięcie hipotezy stwierdzającej, że studia na kierunku wychowania muzycznego w swojej dotychczasowej formie nie mogą w pełni zrealizować założeń określonych przez Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, a zatem nie przygotowują studenta w sposób zadowalający do czekającej go pracy.

Warto chyba w tym miejscu zacytować krótki fragment referatu L. Markiewicza pt. "Model nauczyciela magistra sztuki w zakresie wychowania muzycznego" ogłoszonego na posiedzeniu Rady Artystyczno-Naukowej Zakładu Wychowania Muzycznego Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie /maj 1975 r/, a opublikowanego w "Poradniku Muzycznym" nr 1/1976 r.: "...niezbędne wydaje się zastanowienie się nad modelem absolwenta wyższych studiów nauczycielskich. Porównanie planów nauczania w zakresie przedmiotów ściśle muzycznych wykazuje niewielkie różnice między PWSM a WSN. Tkwią one jednak - jak dotąd bardzo wyraźnie - w stopniu uzdolnień muzycznych kandydatów na studia nauczycielskie i w możliwości opanowania tych dyscyplin na równym poziomie /.../. Również absolwent WSN nie posiada formalnych kwalifikacji do działalności w ruchu amatorskim, chociaż przygotowanie z dyrygowania dopuszczałoby i w tym zakresie wyjątki. W obecnej sytuacji problematyka ruchu amatorskiego jest programowo uwzględniona tylko w PWSM, czego dowodzi szereg dyscyplin wykładanych na wydziale IV." Autor widzi dalej konieczność pełnego ujednoczenia programów nauczania WSN /obecnie WSP/ i PWSM na kierunku wychowania muzycznego. Dostrzega on też nieuzasadnione rozbieżności w siatce godzin, gdzie szereg dyscyplin na studiach nauczycielskich posiada niższy wymiar godzin lub nie jest w ogóle ujętych w planie nauczania. Uświadamiając sobie przy okazji fakt, że warunki przyjęć są takie same na obydwu pionach kształcenia /WSP i PWSM/, zaobserwowane niedociągnięcia programowe mogą zasadniczo wpływać na przygotowanie do zawodu absolwentów WSP.

Ilustrując problem, podajemy w ślad za autorem cytowanego artykułu siatkę godzin:

Tabela 1

Tabela porównawcza siatek i wymiaru godzin dla studentów wychowania muzycznego.

Przedmiot	Sekcja A	Sekcja B	Studenci uniwersytetów WSN, WSP
Dyrygowanie	60	60	120
Czytanie partytur	30	45	30
Instrumentacja	30	30	60
Emisja z dykcją	60	60	90
Metodyka prowadzenia zespołów	60	60	—
Metodyka nauczania przedmiotów kierunkowych	—	—	150 ^x
Metodyka wychowania muzycznego	180	180	—
Metodyka umuzykalnienia	30	30	—
Metodyka słuchania muzyki i seminarium prelekcji	30	30	—
Wybr. zagadn. socj. muz. i probl. rozw. kultury	30	30	—
Zespoły wokalne	240	300	180
Zespoły instrumentalne	240	240	90 ^x
Fortepian	90	120	90 ^x
II instrument	90	120	90
Instrumenty szkolne	30	30	90 ^x
Zajęcia muzyczno-ruchowe	60	60	90
Nauka o muzyce	—	—	60
Kształcenie słuchu	60	240	210
Harmonia	60	120	90 ^x
Kontrapunkt	30	30	60
Chór	180	—	240

Przedmiot	Sekcja A	Sekcja B	Studenci uniwersytetów WSN, WSP
Historia muzyki z literaturą	180	240	120
Polski folklor muzyczny	--	30	15
Formy muzyczne	--	90	60
Propedeutyka kompozycji	15	15	15
Seminarium magisterskie	60	60	90
Wykład monograficzny	90	--	90
Psychologia	90	90	90
Pedagogika z dydaktyką	90	90	120 ^x
Higiena szkolna	30	--	15
Historia wychowania	30	30	--
Techn.śr.nauczania	30	30	30
Elementy historii kultury	120	90	--
Wybr.zagadn.fil.marksistowskiej	60	60	60
Propedeutyka nauk społecznych	60	60	--
Podstawy nauk politycznych	90	90	90
Ekonomia polityczna	--	--	60
Marksist.filoz.i teoria rozw.społecz.	--	--	120
Lektorat j.obcego	120	120	210

W cytowanej za L.Markiewiczem tabeli istnieją pewne niedokładności. Przedmioty ze znakiem x posiadają w rzeczywistości /wg programu nauczania Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki/ dla uniwersytetów, WSN i WSP inny wymiar godzin, w większości wyższy od podanego przez L.Markiewicza, a mianowicie:

Metodyka nauczania przedmiotów kierunkowych	- winno być	165 godzin,
Zespoły instrumentalne	- winno być	120 godzin
Fortepian	- " "	120 "
Instrumenty szkolne	- " "	45 "
Harmonia	- " "	180 "
Pedagogika z dydaktyką	- " "	135 "

Przedmiot historia wychowania ujęty jest w blok przedmiotowy o ogólnej nazwie pedagogika. Dodatkowo studenci uniwersytetów, WSN i WSP mają logikę w wymiarze 30 godzin. Zauważalny brak na studiach pedagogicznych dziennych takich przedmiotów, jak nauka słuchania muzyki i seminarium prelekcji, metodyka wychowania muzycznego czy metodyka umuzykalnienia jest chyba jaskrawym przeoczeniem, tym bardziej, że na analogicznych studiach zaocznych dwa pierwsze z wymienionych przedmiotów zawarte są w programie nauczania /20 i 70 godz./.

Nie tylko jednak te czynniki decydują o niepełnym przygotowaniu absolwenta WSP do pełnienia roli wyznaczonej przez Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Przypuszczać należy, że znaczną rolę odgrywa tu również fakt, iż na studia na kierunku Wychowania Muzycznego zgłaszają się przeważnie uczniowie o niskim przygotowaniu merytorycznym. Jest to wynikiem wyrobionego wśród kandydatów błędnego omyślenia, jakoby studia muzyczne na uczelni pedagogicznej były mniej wartościowe i "łatwiejsze" od analogicznych na PWSM. Z tym poglądem trudno się zgodzić, jako że przy zbliżonych programach nauczania dla WSP i PWSM realizacja przedmiotów muzycznych odbywa się na tym samym poziomie, a w niektórych przypadkach przy dobrze zorganizowanej pracy dydaktycznej poziom na WSP jest wyższy.

Problem polega na uświadomieniu tego faktu uczniom szukającym odpowiedniego dla siebie kierunku studiów.

Obecnie jednak faktem jest, że nabór na studia w Wyższej Szkole Pedagogicznej opiera się na tzw. "drugim rzucie" /oczywiście nie wyłącznie/, czego konsekwencją jest niemożliwość realizacji ambitnego, choć nie bezbłędnego programu nauczania Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Potwierdziły to wyniki badań, które zostały przeprowadzone w 1977 roku wśród absolwentów WSP kierunku wychowania muzycznego magisterskich studiów dziennych za pomocą wywiadów pisemnych. Kwestionariusz do badań załączamy w aneksie niniejszego artykułu.

Niektóre wyniki badań prezentuje Tabela 2.

Jak wynika z badań tylko 19,2 % absolwentów czuje się przygotowanych do instrumentowania na amatorskie zespoły muzyczne; 15,3 % badanych stwierdziło, że uczelnia przygotowała ich do organizowania życia muzycznego, a 19,2 % - do prowadzenia prelekcji i audycji muzycznych.

Można zatem stwierdzić, że stopień przygotowania do tego typu działalności jest wśród absolwentów WSP niski i chyba niewystarczający wobec potrzeb społecznych.

Stosunkowo duża grupa osób /92,3 %/ czuje się przygotowana do podjęcia pracy w szkole podstawowej, natomiast do szkoły gminnej - gdzie wymagana jest większa wszechstronność - już tylko 46,1 % absolwentów.

Niski jest też wskaźnik procentowy jeśli chodzi o instruktaz amatorskich zespołów muzycznych. Np. dla zespołu piórkowego wynosi on 30,7 %, dla dętego 23,0 % a dla zespołu smyczkowego tylko 19,2 % /patrz tab.2/.

Już ze wstępnej analizy dowiadujemy się, że istnieje przerost zainteresowania grupą I /prowadzenie zajęć dydaktycznych/ nad pozostałymi grupami przedmiotowymi. Znaczy to dalej, że niski stopień przygotowania np. do instruktazu amatorskich zespołów muzycznych nie zabezpieczy odpowiedniego poziomu nauczania w różnego typu placówkach kulturalno-oświatowych. Sytuacja ta może chyba zyskać miano problemu, spróbujemy zatem dać konkretną propozycję w tym zakresie.

Okazuje się, że przyczyny należy szukać w systemie nauczania przyszłych nauczycieli wychowania muzycznego.

Jak już wspomniano stopień przygotowania kandydatów do podjęcia studiów jest różny. W związku z tym nie wszyscy spełnią wymagania programowe, a więc wstrzymają proces realizacji tychże wymagań, w konsekwencji zaś obniżą poziom przygotowania do zawodu całej grupy.

Tabela 2

% studentów, których studia przygotowały do czynności proponowanych przez Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz średnia ocen za przygotowanie wyniesione z uczelni w zakresie niektórych grup przedmiotowych /skala 1-5/.

Grupa przedmiotowa	Czynności wchodzące w zakres grupy przedmiotowej	%	W tym na 100 %		Średnia ocen
			Przeć. Z %	Przeć. M %	
I. Prowadzenie zajęć dydaktycznych	1. w szkole podstawowej	92,3	88,9	100,0	
	2. średniej	53,8	44,4	87,5	
	3. zbiorowej szkole gminnej	46,1	50,0	37,5	
	4. przedszkolu	11,5	5,5	25,0	
	średnia	50,9			
II. Instruktaż amatorskich zespołów muzycznych	1. wokalnych	65,3	66,6	62,5	2,5
	a/ żeńskich				
	b/ męskich		33,3	62,5	
	c/ dziecięcych		88,9	75,0	
	d/ mieszanych	80,7	100,0		
	2. instrumentalnych	30,7	27,7	37,5	
	a/ piórkowych				
	b/ smyczkowych		22,2	12,5	
	c/ akordeonowych	38,4	22,2	75,0	

Grupa przedmiotowa	Czynności wchodzące w zakres grupy przedmiotowej	%	W tym na 100 %		Średnia ocen	
			Płeć Ż %	Płeć M %		
III. Dyrygowanie zespołami amatorskimi	a/ dętych	23,0	16,6	37,5		
	e/ big-beatowych	26,9	11,1	62,5		
	f/ jazzowych	3,8	0,0	12,5		
	g/ mieszanych	30,7	27,7	37,5		
	3. wokalnoinstrumentalnych	<u>53,8</u>	33,3	100,0	2,4	
	średnia	41,6				
	1. wokalnymi	76,9	77,7	75,0		
	2. instrumentalnymi	34,6	27,7	50,0		
	IV. Instrumentowanie utworów na różne typy zespołów amatorskich	3. wokalnoinstrumentalnych	38,4	27,7	62,5	
		4. chórami	73,0	72,2	75,0	
średnia		<u>55,7</u>				
Y. Aranżowanie tematów muzycznych		19,2	11,1	37,5		
VI. Organizowanie życia muzycznego		19,2	11,1	37,5		
VII. Prowadzenie prelekcji i audycji muzycznych	15,3	22,2	0,0	1,8		
	19,2	11,1	37,5	1,6		

Stąd wielu badanych absolwentów wyrażało obawy przed podjęciem pracy, uzasadniając to bądź brakami w przygotowaniu merytorycznym, bądź niewłaściwie realizowaną praktyką instruktorsko-pedagogiczną. Zdecydowana większość *n i e c z u ł a s i ę n a s i ł a c h* do prowadzenia amatorskich zespołów muzycznych, proponując w zamian pracę w przedszkolu przy umuzykalnianiu dzieci /pragniemy tu zaznaczyć, program Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki tego nie przewiduje/. Inna znów grupa chciałaby podjąć pracę w szkołach muzycznych I stopnia, co przy znacznej różnicy posiadanej wiedzy /uwarunkowanej różnym przygotowaniem przed podjęciem studiów/ jest w wielu wypadkach uzasadnione. Zagadnienie to ilustruje Tabela 3.

Tabela 3.

% studentów, którzy chcą podjąć pracę w wyżej wymienionych zakładach pracy.

Zakład pracy	%	W tym na 100 %	
		Płeć Ż %	Płeć M %
Szkoła	57,6	66,6	37,5
Instytucja kulturalno-oświatowa	53,8	50,0	62,5
Ruch amatorski	38,8	27,7	25,0
Inne /w tym przedszkole/, szkoła muzyczna I stopnia	30,7	38,8	12,5

Równocześnie istnieje grupa studentów, których przygotowanie do studiów jest dobre lub bardzo dobre. Ta właśnie część, szczególnie uzdolniona, wykazuje chęć do rozwijania w sobie wyobraźni muzycznej, twórczych przeobrażeń, upraktycznienia skojarzeń teoretycznych. Oni również są inicjatorami powstających zespołów muzycznych. U tych właśnie studentów zauważamy wielkie ambicje i chęć do znacznego poszerzenia zakresu wiedzy z poszczególnych przedmiotów muzycznych /nawet do poziomu Wydziału Teorii i Kompozycji na PWSM/. Niestety, na ogół ambicje te nie mogą być często realizowane z uwagi na jednolity program studiów dla wszystkich słuchaczy.

Sprawy nie rozwiązuje istnienie indywidualnego toku studiów, gdyż na ten typ studiów należałoby skierować przeciętnie 1/5 słuchaczy każdego roku. Fakt ten sugeruje, aby dla studentów o dużych uzdolnieniach i wysokich aspiracjach naukowych stworzyć oddzielną sekcję o odpowiednio poszerzonym programie nauczania. Kwestią tą zajmiemy się w następnych pracach nad tym zagadnieniem.

Na podstawie przeprowadzonych badań można także zaobserwować ciekawe zależności wynikające z różnicy poziomu wiedzy poszczególnych absolwentów.

1. Słuchacze, których przygotowanie do studiów było dobre i legitymowali się praktyką muzyczną, odczuwali niedosyt i zawód po ukończeniu studiów, deklarując jednocześnie chęć pracy z zespołami muzycznymi, jak i w szkołach podstawowych oraz średnich.
2. Osoby uzdolnione, ale z brakami w wielu dziedzinach muzycznych, po ukończeniu studiów odczuwały satysfakcję z sumy nabytej na uczelni wiedzy, wyrażając jednocześnie chęć pracy w szkołach podstawowych i tylko w niewielkim stopniu skłonność do praktyki muzycznej w amatorskim ruchu muzycznym.

Zilustruje nam to zagadnienie poniższa tabela.

Tabela 4.

Lp	Odczucia absolwentów w przeddzień ukończenia studiów	Ogółem %	W tym % absolwentów wyrażających chęć pracy w:	
			ruchu amatorskim oraz innych rodzajach prac /wszechstronność/	szkole lub ośrodku kulturalno-oświatowym /stanowiska administracyjne/
I	Niedosyt, zawód	46,1	75,0	91,6
II	Satysfakcja	50,0	23,0	100,0
III	Inne	3,9	-	-

Stwierdzić zatem możemy, że istnieje grupa studentów, których program Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego

i Techniki zadowala, ponieważ nie są oni w stanie objąć szerszego zakresu wiedzy. Jest jednakże jeszcze wspomniana druga grupa studentów, przygotowanych do przyjmowania programu nauczania o wyższym poziomie. Tę właśnie grupę należy objąć nowym programem, który by pozwolił na wykształcenie w pełni wykwalifikowanych nauczycieli - instruktorów i zarazem dał studentom pełną satysfakcję.

W tych spostrzeżeniach kryje się już konkretna propozycja specjalizacji na kierunku wychowania muzycznego WSP w zakresie nauczyciela wychowania muzycznego oraz instruktora amatorskich zespołów muzycznych z uprawnieniami nauczyciela wychowania muzycznego.

Działanie w tym kierunku miałyby na celu:

1. podniesienie poziomu nauczania, a zatem lepsze przygotowanie absolwenta do zawodu;
2. zaspokojenie potrzeb szkolnictwa podstawowego, średniego, ośrodków kulturalno-oświatowych oraz amatorskiego ruchu muzycznego;
3. próbę ujednoczenia programu nauczania na WSP i PWSM na kierunkach wychowania muzycznego w świetle reformy szkolnictwa ogólnego;
4. realizację oczekiwań i zaspokojenie ambicji grupy studentów szczególnie uzdolnionych.

Szczegółową propozycję stworzenia właściwego modelu nauczania na WSP znajdzie Czytelnik w następnych zeszytach "Studiów z wychowania muzycznego" WSP - Bydgoszcz.

BIBLIOGRAFIA

Getler K.: Nauczyciele wychowania muzycznego także chcą studiować, "Wychowanie Muzyczne w Szkole" 1974, nr 1.

Markiewicz L.: Model nauczyciela magistra sztuki w zakresie wychowania muzycznego, "Poradnik Muzyczny" 1976, nr 1.

Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki: Programy nauczania przedmiotów kierunkowych. Kierunek studiów: Wychowanie Muzyczne. Studia magisterskie /jednolite/, Uniwersytet, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Warszawa 1975.

Smoleńska B.: Doskonalenie nauczycieli wychowania muzycznego przez Instytut Kształcenia Nauczycieli oraz przez Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych, "Wychowanie Muzyczne w Szkole" 1974, nr 4.

Warpechowska L.: Problemy kształcenia, doksztalcania i doskonalenia nauczycieli wychowania muzycznego, "Wychowanie Muzyczne w Szkole" 1974, nr 3.

Instytut Wychowania Muzycznego
Zakład Teorii Muzyki
Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w B y d g o s z c z y

Aneks

K W E S T I O N A R I U S Z

do badań ankietowych nt.: "Przygotowanie zawodowe absolwentów kierunku wychowania muzycznego na Wydziale Pedagogicznym w Wyższej Szkole Pedagogicznej".

Uwagi ogólne:

Zbiorowość badaną stanowią studenci IV roku oraz II roku II° studiów dziennych na kierunku wychowania muzycznego WSP.

Pytania	Odpowiedzi
1. Jaką pracę podejmie Pan/i/ po ukończeniu studiów? Proszę podać nazwę instytucji, stanowisko, miejscowość.	_____ _____ _____
2. Czy jest Pan/i/ zadowolony z możliwości podjęcia pracy a/ w wymienionej instytucji, b/ na tym stanowisku?	_____ _____
3. Czy odpowiada Panu/i/ wynagrodzenie na tym stanowisku?	
4. Czy obawia się Pan/i/ podjęcia pracy zawodowej? Proszę uzasadnić.	
5. Jaką pracę wolałby Pan/i/ podjąć?	

11. Jakie, zdaniem Pana/i/ rodzaje prac może wykonywać absolwent WSP na kierunku wychowanie muzyczne?	
12. Do których z wymienionych czynności czuje się Pan/i/ dobrze przygotowany?	
13. Jak ocenia Pan/i/ przygotowanie wyniesione z uczelni w zakresie prowadzenia działalności w ruchu amatorskim: a/ prowadzenie zespołów, b/ nauczanie gry na instrumentach, c/ prowadzenie prelekcji, d/ organizowanie imprez muz.? /skala 1-5/	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
14. Czy przed egzaminami wstępnymi na kierunek wychowanie muzyczne WSP rozpatrywał/a/ Pan/i/ możliwość studiowania innego kierunku? Jakiego?	
15. Czy w trakcie studiów miał Pan/i/ wątpliwości co do słuszności podjęcia studiów na kierunku wychowanie muzyczne WSP? Jeśli tak, to dlaczego?	
16. Jakie nowe przedmioty zawodowe /lub inne/ należałoby wprowadzić na kierunku wychowanie muzyczne WSP?	

<p>17. Które przedmioty zawodowe, zdaniem Pana/i/, należałoby zmienić: a/ rozszerzyć zakres programu, b/ zawęzić zakres programu, c/ inaczej poprowadzić? Proszę uzasadnić,</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>18. Jakie przygotowanie muzyczne, zdaniem Pana/i/, powinien mieć kandydat na kierunku wychowanie muzyczne WSP, aby program studiów mógł być zrealizowany w pełni?</p>	
<p>19. Czy odczuwał/a/ Pan/i/ w czasie studiów chęć do pracy naukowej wychodzącej poza zakres programu studiów? W jaki sposób się to objawiało?</p>	
<p>20. Czy Koło Naukowe /o jakim charakterze?/ mogłoby wyzwolić w Panu/i/ zainteresowania naukowe?</p>	
<p>21. Czy lubi Pan/i/ i czuje się na siłach dyskutować o historii sztuki?</p>	
<p>22. Z jakim przedmiotem/ami/ muzycznymi miał/a/ Pan/i/ największy kłopot w czasie studiów? Dlaczego?</p>	
<p>23. Jaki przedmiot zawodowy najbardziej Panu/i/ odpowiadał w czasie studiów? Dlaczego?</p>	

24. Jakie kłopoty najczęściej nękały Pana/ią/ w czasie studiów?	
25. Do realizacji jakich przedmiotów odczuwał/a/ Pan/i/ brak pomocy naukowych?	
26. Co czuje Pan/i/ w przeddzień ukończenia studiów: a/ satysfakcję, b/ ulgę, c/ niedosyt, d/ zawód, e/ zmęczenie studiami, f/ strach przed podjęciem pracy zawodowej, g/ inne?	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
27. Czy realizowana podczas studiów praktyka pedagogiczna dała Panu/i/ pełny obraz przyszłej pracy pedagoga wychowania muzycznego?	
28. Czy widzi Pan/i/ potrzebę wprowadzenia w czasie studiów praktyki w zakresie prowadzenia zespołów amatorskich? Dlaczego?	
29. Jakimi kategoriami ocenia Pan/i/ amatorskie zespoły muzyczne?	

<p>30. Do których z niżej wymienionych czynności przygotowały Pana/ią/ w pełni studia:</p> <p>1/ prowadzenie zajęć dydaktycznych: a/ w szkole podstawowej, b/ średniej, c/ zbiorczej szkole gminnej d/ przedszkolu.</p> <p>2/ instruktaż amatorskich zespołów: a/ wokalnych, b/ instrumentalnych, c/ wokально-instrumentalnych.</p> <p>3/ dyrygowanie zespołami amatorskimi: a/ wokalnymi, b/ instrumentalnymi, c/ wokально-instrumentalnymi d/ chórami.</p> <p>4/ instrumentowanie utworów na różne typy zesp.amat.</p> <p>5/ aranżowanie tematów muz.</p> <p>6/ organizowanie życia muz.</p> <p>7/ prowadzenie prelekcji i audycji muzycznych?</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>31. Czy podjął/ęła/ Pan/i/ studia zgodnie z zainteresowaniami?</p>	<p>_____</p>
<p>32. Czy studia spełniły oczekiwania, jakie Pan/i/ z nimi wiązał/a/? Jeśli nie, to dlaczego?</p>	<p>_____</p>
<p>33. Jaka jest Pana/i/ pasja życiowa /hobby/?</p>	<p>_____</p>

<p>34. Jakiego rodzaju tematy były poruszane w dyskusjach studenckich prowadzonych przy Pana/i/ udziale:</p> <ul style="list-style-type: none"> a/ polityczno-społeczne, b/ muzyczne, c/ o sztuce w ogóle, d/ perspektywy pracy po studiach, e/ problemy studiowania, f/ bytowe, g/ sprawy osobiste?	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>35. Czy uważa Pan/i/ zawód nauczyciela wychowania muzycznego za atrakcyjny pod względem:</p> <ul style="list-style-type: none"> a/ prestiżu społecznego, b/ finansowym, c/ innym?	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Wywiad przeprowadził

_____

Data badania: _____

Rok studiów: _____ Płeć _____

Kto był obecny przy wywiadzie _____

Uwagi ankietera o przeprowadzonym wywiadzie _____

_____

_____

SOLLTE EIN LEHRER DER MUSIKERZIEHUNG NUR FUER SCHULE SEIN?

Zusammenfassung

Das Thema dieser Arbeit ist die Moeglichkeit der Schoepfung eins neuen Unterrichts modells im der Richtung der Musikerziehung.

Die Problematik umfasst:

- Charakteristik des Unterrichtsprogramms,
- Die Faktoren, die schwache Vorbeireitung der Musikerziehungsabsolventen zur Berufsarbeit determinieren,
- Die Folgerungen die sich aus der Forschungen ergeben.

Es wurde festgestellt dass die Befriedigung unterschiedlicher Beduerfnisse der Amateurbewegung und anderer Kulturzentren, von den Absolventen einer breiten Interessenpalette fordert.

Die Entscheidung, der daraus folgenden Probleme, sehen die Autoren im Vorschlag der Spezialisierungen in der Richtung der Musikerziehung.

Jolanta Czerniawska, Andrzej Michalski

NOWE NOTACJE MUZYCZNE DLA RUCHU AMATORSKIEGO

Zagadnienie notacji muzycznej jest od dawna dyskutowane i wciąż aktualne. Jest ono bowiem wyrazem dążeń do utrwalenia pewnych form wypowiedzi człowieka. Zapis wykrystalizowanych w praktyce form muzycznych w dużej mierze uzależniony był zawsze od typu praktyki muzycznej. Już w pierwszych fazach rozwoju pisma nutowego /pismo greckie/ tekst determinował zasady znakowania linii melodycznej. Z kolei średniowieczne neумы służyły przede wszystkim chorałowi gregoriańskiemu, w którym trudno wskazać jednoznaczne normy rytmiczne z uwagi na jego różne modyfikacje i interpretacje. To właśnie usprawiedliwia niedoskonałość techniki notacyjnej w zakresie zapisu rytmicznego. Historia rozwoju notacji muzycznej zna również /oczywiście oprócz wielu innych/ ciekawy zapis stosowany we francuskiej tabulaturze lutniowej, gdzie linie oznaczały struny na instrumencie. Przykłady te potwierdzałyby pogląd, że potrzeby wykonawcze /czyli typ praktyki muzycznej/ dyktowały rodzaj oraz sposób zapisu obrazu muzycznego.

Problem ten jest szczególnie aktualny w XX wieku, gdy uczestnictwo społeczeństwa w kulturze muzycznej stało się masowe, a formy działania w tym zakresie daleko odbiegają od tradycyjnego systemu wypowiedzi artystycznej. Zjawisko to uwidoczniło się szczególnie wyraźnie w amatorskim ruchu muzycznym, którego podstawę tworzy młodzież pragnąca kontaktu z muzyką. Stworzono liczne młodzieżowe zespoły muzyczne różnego typu, a także koła muzyczne, w których dzieci mogą uczyć się gry na instrumentach, słuchać muzyki oraz prowadzić dyskusje. Ten specyficzny, bądź co bądź, rodzaj uczestnictwa młodzieży w kulturze muzycznej uwarunkowany jest jednak możliwością osiągnięcia w miarę szybkich efektów w nauce i pewnych sukcesów na tym polu. Tutaj na przeszkodzie stoi niski poziom przygotowania muzycznego uczestników ruchu amatorskiego.